

DATAOMBUDSMANNENS BYRÅ

BEHANDLING AV PERSONBETECKNING

Uppdaterad 27.07.2010

www.tietosuoja.fi

Enligt personuppgiftslagen (523/1999) 13 § och regeringspropositionen (96/1998) gällande personuppgiftslagen samt dataombudsmannens handledning, får personbeteckningen behandlas i följande situationer (lagtexten har gjorts mörkare). Även då en personbeteckning får lagras i ett personregister, får den inte i onödan antecknas på utskrifter eller dokument.

1. Med den registrerades entydiga samtycke

Den registrerades entydiga samtycke berättigar till behandling av personbeteckningen. Samtycket berättigar dock inte den registeransvarige till att behandla personbeteckningen i onödan.

2. Behandlingen regleras i lag

På denna grund får personbeteckningen behandlas exempelvis:

- i befolkningsdatasystemet
- i vägtrafikens datasystem
- vid beskattningen
- i brottsregistret
- i handelsregistret
- i ett postorderföretags adressregister

Dessutom har exempelvis ett postorderföretag rätt att anteckna mottagarens personbeteckning och dokumentet, ur vilket personbeteckningen har kontrollerats, på postanvisningens och den rekommenderade eller assurerade brevårsändelsens utlämningsdokument.

3. Om det är nödvändigt att entydigt individualisera den registrerade

- **för att utföra en i lag angiven uppgift;**
- **för att uppfylla den registrerades eller den registeransvariges rättigheter och skyldigheter.**

I alla de ovan nämnda fallen är det en grundförutsättning för behandlingen av personbeteckningen, att det är viktigt att entydigt individualisera den registrerade för utförandet av en sådan uppgift som nämns i bestämmelsen. Därför kan det inte anses vara berättigat att behandla personbeteckningen enbart för att det skulle förenkla eller försnabba utförandet av en i lag angiven uppgift.

- **för historisk eller vetenskaplig forskning eller för statistikföring**

Vikten av entydig individualisering av den registrerade har reglerats till en förutsättning för behandlingen av personbeteckningen, även för den historiska och vetenskapliga forskningens samt för statistikföringens del. Behovet av att lagra personbeteckningen kommer i fråga närmast då personuppgifter som har fåtts ur olika personregister, behöver förenas i ett

forsknings syfte.

4. På vissa verksamhetsområden, nämligen

- vid kreditgivning eller indrivning av fordring,
- i försäkringsverksamhet,
- i kreditinstitutsverksamhet,
- uthyrnings-, och utlåningsverksamhet,
- kreditupplysningsverksamhet,
- inom hälsovården,
- inom socialvården och inom annan verksamhet för att tillförsäkra social trygghet,
- i ärenden som gäller tjänste-, arbets-, och andra anställningsförhållanden och förmåner som har samband med dessa.

I dessa fall är individualisering av personen ofta nödvändigt redan för den registrerades rättskydds skull. Regleringen berättigar, exempelvis filmuthyrningsbutiker, biluthyrningsfirmor, bibliotek, banker, försäkringsanstalter och läkaren, till att samla och lagra sina kunders personbeteckningar.

5. Dessutom får personbeteckning lämnas ut för sådan databehandling som sker för uppdatering av adressuppgifter eller i syfte att undvika mångfaldig postning, om mottagaren redan har tillgång till personbeteckningen.

6. Den registeransvarige skall se till att personbeteckningen inte onödigt antecknas i handlingar som skrivs ut eller upprättas på basis av personregistret.

Den registeransvariga skall därmed sörja för att till exempel, personbeteckningen inte antecknas på en postförsändelse så att den blir synlig. Personbeteckningar får inte heller antecknas till exempel på cirkulerande arbetsskifts- eller semesterlistor, och inte heller på listor över tentamensresultat, vilka är till påseende på läroanstaltens anslagstavla. Det är inte att rekommendera att personbeteckningen skulle innefattas i räkningens referensnummer.

DATAOMBUDSMANNENS STÄLLNINGSTAGANDEN:

Dataombudsmannen har i sin handledning tagit ställning till behandlingen av personbeteckningen:

Förutom i de ovan nämna fallen, **kan personbeteckningen behandlas** också i följande fall:

- För fakturering av kundens **elförbrukning eller eldningsolja**. Det är frågan om en verksamhet som kan jämföras med kredithandel, eftersom förbrukningen sker före räkningen betalas.
- Då **avtal ingås med en teleoperatör**, exempelvis angående öppnande av en telefon- el-

ler internetanslutning, eftersom faktureringen sker i efterhand.

- I alla andra kundregister, vilkas produkter eller tjänster kan fås mot fakturering i efterhand
- Då man ber om **offert över en försäkring** är det frågan om försäkringsverksamhet, i vilken personbeteckningen får behandlas. Försäkringsbolaget behöver personbeteckningen bl.a. för att utreda försäkringstagarens kredituppgifter. En idkare av kreditgivningsverksamhet är berättigad till att utlämna dessa uppgifter till ett försäkringsbolag.
- En **läroanstalt** får behandla en skolelevs eller studerandes, vilka avlägger en examen, personbeteckning. Entydig individualisering är viktigt för att trygga den registrerades eller registeransvariges skyldigheter. Det är i bådass fördel att en avläggare av en examen kan entydigt individualiseras senare.
- Även då en studieplats reserveras från en avgiftsbelagd kurs, kan den anmälände ombes ge sin personbeteckning, om inte en avgift erläggs vid anmälan och förutsatt att anmälan är bindande.
- Personbeteckningen får behandlas i **hälsovården**. Även en optiker är en yrkesutbildad person inom hälsovården, och således skyldig att upprätta patientjournaler om sina patienter och att förvara dem i enlighet med lagen om patientens ställning och rättigheter(785/1992).
- Vid betalning med **bank- eller kreditkort** kan krävas utredning av identiteten. När köpets slutsumma överskrider en viss summa (vid tidpunkten för uppdatering av broschyren 50 euro), skall det på verifikationen antecknas personbeteckningens efterled. På detta sätt anvisas att betalarens identitet har kontrollerats.
- I samband med **hotellinkvartering**. Enligt lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) 6 § skall om en resande, som anländer till inkvarteringsrörelsen, fyllas i en resandeanmälan. I anmälan skall antecknas en finsk personbeteckning.
- I Oy Veikkaus kundregister (vid beställning av ett Veikkaus kort, i samband med elektroniska tjänster). Ställningstagandet grundar sig på bl.a. företagets internationella förbindelser.